

**МІНІСТЕРСТВО ОСІВТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА**

**З В І Т
ДИРЕКТОРА НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО
ІНСТИТУТУ ПРАВА
КУЛІША А.М.
ЗА ПІДСУМКАМИ РОБОТИ У 2018 РОЦІ**

СУМИ 2018

ВСТУП

Сьогоднішній звіт перед трудовим колективом це підсумок роботи інституту, мене як директора, заступників та завідувачів кафедр, всього колективу за 2018 рік.

У своїй роботі протягом звітнього періоду керувалися чинним законодавством про освіту, науку, Статутом Сумського державного університету, рішеннями Конференції трудового колективу і Вченої ради, обов'язками та повноваженнями, передбаченими контрактом.

Головними орієнтирами діяльності були положення Програми розвитку університету на 2010-2020 роки. Пріоритетними завданнями були: наближення інститутської діяльності до основних показників правничих інститутів України, вдосконалення науково-освітньої і культурно-просвітницької діяльності в умовах радикального реформування української вищої освіти.

Організація та результати науково-дослідної діяльності інституту

Головним пріоритетом Інституту права з перших днів його створення були і залишаються наукові дослідження, на яких базується навчальний процес кафедр.

В 2018 році в ННІ права виконувалося на трьох кафедрах 4 науково-дослідні роботи, які фінансувалися за рахунок коштів загального фонду держбюджету на загальну суму 826,1 тис. грн. (2017 р. – 580,2 тис. грн.) – керівники – Куліш А.М., Дегтярьов С.І., Сухонос В.В., Резнік О.М.

НН інститут права має 2 фахових наукових журнали з історії, які обліковуються міжнародними наукометричними базами:

- «Сумський історико-архівний»;
- «Сумська старовина».

Та науково-практичний юридичний журнал «Правові горизонти», який входить до науково-метричної бази Index Copernicus (індекс копернікус).

Викладачі інституту Дегтярьов С.І. та Резнік О.М. входять до складу редколегії та є рецензентами журналів, що індексуються Базами Даних Scopus (Скопус) та Web of Science (Веб оф сайнс).

За звітний період було направлено 46 статей у 28 журналів, що індексуються Базами Даних Scopus (Скопус), 10 статей – опубліковані, 4 – прийняті до публікації.

Також, було подано 2 проекти на Грант Президента України (Державний фонд фундаментальних досліджень Ф-83), але на жаль жодний не отримав фінансування.

В ННІ права виконано один Грант НТСА, якій був підготовлений аспірантами Інституту.

Обсяг укладених договорів на науково-дослідні роботи, надання наукових послуг за господарськими договорами порівняно з аналогічним періодом 2017 р. збільшився більш ніж на 25 %.

Рік	Обсяг (тис.грн.)
2016	38,6
2017	68,7
2018	92,5

Доцент кафедри АГПФЕБ, докторант Резнік О.М. є лауреатом Всеукраїнського

конкурсу «Молодий правник року», який проводився Координаційною радою молодих юристів України при Міністерстві юстиції України, стипендіат Кабінету міністрів України.

Показники кількості монографій, статей, тез доповідей зазначені у нижченаведених таблицях:

Загальна кількість монографій та статей

	Монографії		Статті					
	2017	2018	всього		зі студентами		опубліковано за кордоном	
			2017	2018	2017	2018	2017	2018
ТеСЕТ	4	3	127	164	19	27	52	64
ЕлІТ	0	2	224	202	62	32	96	85
ННІ ФЕМ	13	2	234	211	27	25	46	28
ННІ БТ «УАБС»	4	7	207	177	45	40	31	19
ІФСК	5	8	251	292	70	74	49	70
ННІ права	7	12	222	198	78	61	41	36
МІ	4	2	263	210	40	35	83	70
Середній показник 2018 р.		5		208		42		53

Загальна кількість тез доповідей

Факультет (інститут)	Тези			
	всього		Зі студентами	
	2017	2018	2017	2018
ТеСЕТ	321	253	237	127
ЕлІТ	316	321	205	178
ННІ ФЕМ	423	297	229	177
ННІ БТ «УАБС»	150	214	70	106
ІФСК	362	386	253	224
ННІ права	317	355	220	203
МІ	728	369	365	127
Середній показник 2018 р.		314		163

Кількість статей, що опубліковані у виданнях, що індексуються БД Скопус, становить 10 публікацій. Проте, зважаючи на той факт, що за період, коли готувався звіт, змінилися дані (ще 4 статті засвітилися у БД Скопус), загальний обсяг таких наукових праць становить 14 статей.

Якщо проаналізувати кількість публікацій та кількість штатних викладачів, то результати надані у таблиці:

Узагальнена таблиця: показник на 1-ого викладача 2018 рік

Факультет (інститут)	Кількість викладачів	Монографія на одного викладача	Статті всього на одного викладача	Тези всього на одного викладача
ТеСЕТ	109	0,03	1,50	3,24
ЕлІТ	133	0,02	1,52	2,41
ННІ ФЕМ	110	0,02	1,92	2,70
ННІ БТ «УАБС»	108	0,07	1,64	1,98
ННІ права	48	0,25	4,13	7,40
ІФСК	120	0,07	2,43	3,22
МІ	225	0,01	0,93	1,64

Діяльність спеціалізованої вченої ради інституту

Підготовка кандидатів та докторів наук є головним джерелом поповнення кадрового резерву та основним підґрунтям розвитку кадрового потенціалу інституту та університету.

З квітня 2017 року по грудень 2018 року в інституті працювала спеціалізована вчена рада із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07.

За цей час було проведено захисти 24 кандидатських дисертацій. Двадцять один з них за кошти здобувачів.

З 24 дисертацій, які були захищені в спецраді, 20 здобувачів наукового ступеня кандидата юридичних наук отримали дипломи.

18 грудня 2018 року було перереєстровано спеціалізовану вчену раду з кандидатської на докторську, яка зможе проводити захисти з квітня 2019 року.

Студентська науково-дослідна робота

Невід'ємною частиною науково-дослідної діяльності університету є студентська науково-дослідна робота. Основними формами наукової роботи студентів є індивідуальна робота на кафедрах, лабораторіях, центрі, юридичної клініки, участь у виконанні НДР кафедр, у наукових гуртках, дискусійних клубах, круглих столах, семінарах, олімпіадах, конкурсах наукових робіт, конференціях, а також написання наукових статей. У Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за різними галузями знань і спеціальностей у 2017/2018 навчальному році перемогли 19 студентів.

Якщо розглянути кількість дипломів НДР, яка приходить на одного штатного науково-педагогічного працівника відповідних факультетів (інститутів), то ми бачимо:

Факультет (інститут)	Кількість викладачів	Кількість дипломів	На одного викладача
ТеСЕТ	109	22	0,20
ЕлІТ	133	21	0,16
ННІ ФЕМ	110	17	0,15
ННІ БТ «УАБС»	108	9	0,08
ННІ права	48	19	0,39
ІФСК	120	5	0,04
МІ	225	5	0,02

Підготовка фахівців – основні кількісні та якісні показники

Освітня діяльність із підготовки фахівців виконувалася згідно з «Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

У навчально-науковому інституті права здійснюється підготовка фахівців за наступними освітніми програмами та планується в 2019 році.

Назва спеціальності	Назва освітньої програми	Випускова кафедра	2017	2018	2019 планується
ОС «БАКАЛАВР»					
081 ПРАВО	Право	АГПФЕБ	+	+	+
032 ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ	Історія	КПТІДП	-	-	+
293 МІЖНАРОДНЕ ПРАВО	Міжнародне право	МЄЩЦД	-	-	+
ОС «МАГІСТР»					
081 ПРАВО	Право	АГПФЕБ	+	+	+
081 ПРАВО	Медичне право	АГПФЕБ	-	-	+
081 ПРАВО	Інтелектуальна власність	КПДС	-	+	+
073 МЕНЕДЖМЕНТ	Менеджмент фінансово-економічної безпеки»	КПДС	+	+	-

Контингент осіб, які навчаються

У 2018 році в університеті навчалися **862** студента, із них 850 – громадяни України, кількість іноземних студентів – 12 осіб., в тому числі:

- **503** особи – за денною,
- **359** осіб – за заочною та дистанційними формами навчання.

Загальна кількість аспірантів та здобувачів – 50 та 1 докторант, з яких 32 (64%) – на повній оплаті

За державним бюджетом (денна та заочна форма навчання) навчалися 212 осіб (2017 рік – 174).

За кошти фізичних та юридичних осіб навчалися 650 здобувачів (75 %) від загальної кількості здобувачів інституту.

У звітному році здійснювався прийом студентів на програми паралельної освіти.

Динаміка прийому на програми паралельної освіти у розрізі спеціальностей наведені у таблиці:

Спеціальність	Прийом на програми паралельної освіти	
	2017	2018
Філологія	14	7

Економіка	1	16
Журналістика	-	1
Облік і оподаткування	-	-
Фінанси, банківська справа та страхування	2	1
Право	26	20
Комп'ютерні науки	-	3

Показник прийому у 2018 році ненабагато знизився, але в цьому напрямку постійно ведеться профорієнтаційна робота серед студентів як інших спеціальностей, так і серед студентів нашого інституту, 12 майбутніх юристів паралельно освоюють інші спеціальності СумДУ.

На даний час на кафедрі військової підготовки навчається 58 студентів-правників.

Успішність студентів і випуск фахівців за денною формою навчання

У 2017/2018 навчальному році одним із головних пріоритетів залишалося забезпечення високого рівня освітнього процесу, дотримання державних стандартів вищої освіти та вимог Міністерства освіти і науки України. Порівнюючи показники успішності здобувачів у літню екзаменаційну сесію 2017/18 навчальному році з успішністю 2016/17 навчального року, слід відзначити, що показник абсолютної успішності збільшився – і становив 96,1 % (проти 95,5 %). Показник якісної успішності не змінився – і дорівнює 91,0 %.

У 2017/2018 навчальному році за денною та заочною формами навчання випуск фахівців має такі показники: за першим (бакалаврським) освітнім рівнем – 215 осіб (з них 195 осіб навчалися за контрактом, 91%), дипломи із відзнакою отримали 9 випускників. За другими освітніми рівнями: «магістр» – 51 особа (з них 48 осіб навчалися за контрактом, 94%), дипломи із відзнакою отримали 6 випускників.

У 2018 році звання молодшого лейтенанта отримали 34 студенти спеціальності «Право».

Ефективність участі у Всеукраїнських конкурсах студентських НДР становить 78%.

Практична підготовка студентів

У 2018 навчальному році інститут працював згідно з програмами практики. Програми проведення усіх видів практик спрямовані на формування у студентів сучасних практичних компетентностей і наближення практичної підготовки до потреб ринку праці.

Інститут права співпрацює з роботодавцями з питань практики, стажування та працевлаштування здобувачів вищої освіти та випускників.

У 2018 році продовжена угода про співпрацю та проходженням студентами виробничої практики між інститутом та Територіальним управлінням державної судової адміністрації, Головним управлінням юстиції у Сумській області та органами місцевого самоврядування.

Було укладено 4-ри Меморандуми про взаємодію та співробітництво, в тому числі з практико-орієнтованої підготовки здобувачів вищої освіти.

Важливим завданням в діяльності інституту є працевлаштування випускників.

Наші випускники працюють в генеральній прокуратурі, Верховній Раді, судах, національній поліції, органах державної влади та місцевого самоврядування, приватному

секторі економіки і навіть у нашому університеті на посадах юристів.

Різниця між якістю підготовки в університеті і реальними запитами роботодавців з кожним роком збільшується. Теоретична база в інституті потужна, але студентам у процесі навчання не достатньо практичних навичок. Ми плануємо удосконалити методичне забезпечення по практиці та більшу увагу приділяти керівництву практик.

Розвиток академічної мобільності

Академічна мобільність є важливою складовою процесу інтеграції університету у міжнародній, перш за все, європейській освітній простір, оскільки сприяє набуттю студентами навичок та компетенцій.

Студенти та аспіранти НН інституту права є активними учасниками програм академічної мобільності: Erasmus+ (Еразмус плюс); Erasmus+ KA1 (Еразмус плюс ки екшн один); Erasmus Mundus (Еразмус Мундус); Visegrad Fund (Вишеградський фонд); British Council (Брітіш Кансел).

Студент 1 курсу ОС «магістр» спеціальності 081 «Право», спеціалізації «Інтелектуальна власність», Едуард Пронський виграв грант на навчання в Китаї та отримує стипендію від Уряду Китайської Народної Республіки. Едуард – єдиний представник правничої спеціалізації із усієї України, який отримав таку стипендію. Студент навчається три роки у Вищій школі міжнародного права та міжнародних відносин Шанхайського університету політичних наук та юриспруденції. В кінці навчання він отримає диплом за ОС «магістр» вищезазначеного навчального закладу, а також диплом Навчально-наукового інституту права СумДУ.

9 студентів інституту права брали участь у програмах тимчасового працевлаштування або проходження практик за кордоном (прирівняних до мовних стажувань) та програми «включений семестр», що реалізувалася на базі університетів м.Фоджіа.

Укладено договір на формалізоване співробітництво з Центром промоції польських правничих наук (Варшавський університет).

Під час стажування аспірантки Андрійченко Надії, було запропоновано подвійне керівництво над дисертаційним дослідженням, другим науковим керівником був призначений професор Університету імені Я.А.Коменського, м.Братислава, Словацька Республіка.

Прийом на навчання до інституту у 2018 році

Загальна кількість вступників, зарахованих на навчання для здобуття ступеня «бакалавр» за денною і заочною формами, становить 96 осіб, що на 16 % більше, ніж минулого року.

На денну форму навчання до магістратури було зараховано 62 особи (2017– 88); 37 вступників було зараховано на навчання з оплатою підготовки за кошти фізичних, юридичних осіб (у 2017 році – 42).

В розрізі освітніх програм:

- «Правознавство» - 39 осіб (18 – бюджетна форма та 21 особи – за кошти фізичних та юридичних осіб);
- Вперше - «Інтелектуальна власність» - 23 особи (7 осіб - бюджетна форма та 16 осіб – за кошти фізичних та юридичних осіб).

На **заочну** форму навчання було зараховано **52** абітурієнтів; всі 52 особи зараховано на навчання за контрактом (у 2017 році – 64).

Загальна кількість вступників, зарахованих на навчання для здобуття ступеня «магістр» за денною і заочною формами, становить 114 особи, що на 25% % менше, ніж минулого року.

Пропоную вашій увазі таблицю вартості навчання спеціальності «Право» освітнього ступені «бакалавр» за рік навчання (в середньому) та за весь період навчання:

Структурний підрозділ	ДЕННА (грн.)		ЗАОЧНА (грн.)	
	Середня вартість підготовки студентів за ОДИН РІК навчання	Вартість підготовки студентів за спеціальностями за ЧОТИРИ РОКИ навчання	Середня вартість підготовки студентів за ОДИН РІК навчання	Вартість підготовки студентів за спеціальностями за ЧОТИРИ РОКИ навчання
TeSET	18 764	75 056	7 150	28 600
ЕлІТ	19 133	76 572	7 150	28 600
ННІ ФЕМ	20 525	82 100	7 450	29 800
ННІ БТ «УАБС»	20 881	83 524	7 450	29 800
ННІ права	22 450	89 800	13 200	52 800
ІФСК	19 710	78 840	7 700	30 800
МІ	21 540	86 160	-	-
Університет ім.В.Н.Каразіна юр.факультет	18900	75600	9900	39600

Якість освіти. Науково-методична робота

Система забезпечення якості освіти ННІ права. У 2018 році колективом інституту продовжено роботу із забезпечення якості освітнього процесу. У своїй роботі професорсько-педагогічний склад інституту керується нормативною базою СумДУ.

Відповідно до плану роботи проводилися засідання ради з якості інституту, були розглянуті нові освітні програми «Інтелектуальна власність», «Медичне право», «Міжнародне право», «Історія», сформовано список вибіркових дисциплін до загальноуніверситетського каталогу від кафедр ННІ права.

Важливим елементом роботи з підвищення якості освіти є забезпечення академічної доброчесності. Усього у 2018 році було перевірено на наявність плагіату всі магістерські кваліфікаційні роботи.

У 2018 році здійснювалися традиційні заходи з моніторингу організації і якості освітнього процесу: адміністративний контроль проведення занять та іспитів, відкриті заняття, звітування науково-педагогічних працівників за підсумками навчального року; опитування студентів.

Електронна освіта. Розвиток електронного навчання у 2018 році відбувався за такими напрямками.

- Збільшення кількості дистанційних курсів, які використовуються в освітньому процесі;
- Підтримка системи дистанційного навчання студентів заочної (дистанційної) форми навчання за рівнями вищої освіти «бакалавр»;
- Використання елементів дистанційної освіти та навчання на денній формі як завдань самостійної роботи.
- Атестовано 4 дистанційні курси курси, 9 підготовлено до атестації . Слід зауважити, що 97% дистанційних курсів спеціальності Право є атестованими.

Профорієнтаційна робота

Постійно проводиться робота із залучення до вступу в університет кращих випускників закладів середньої освіти.

Вже традиційним є проведення Дня відкритих дверей у СумДУ кожним інститутом та факультетом.

З метою залучення абітурієнтів відбуваються круглі столи, брейн-ринги, конкурси есе на правову тематику для школярів м. Суми. Також викладачами інституту проводяться лекції для школярів та студентів коледжів (про права людини, відповідальність неповнолітніх та ін.).

На сайтах кафедр інституту постійно поновлюються сторінки для абітурієнтів.

Протягом 2018 року викладачами інституту було проведено курс лекцій на антикорупційну тематику для 340 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування області. При цьому на початку роботи з кожною групою проводилася профорієнтаційна бесіда з використанням презентації університету та інституту.

На даний час студенти бакалавратури вивчають в обов'язковому порядку іноземну мову, дисципліни, які входять до блоку «Право», а також – спецкурс із загальних навчальних правничих компетенцій.

Кадрове забезпечення навчально-виховної та науково-дослідної роботи

Станом на 1 грудня 2018 року в інституті працювало 48 штатних науково-педагогічних працівників; 10 докторів наук, професорів і 34 кандидати наук.

Кадровий склад інституту наданий в таблиці.

Кадровий склад інституту на 1 грудня 2018 року

Назва показника	Рік		«+» або «-»
	2017 осіб	2018 осіб	

Чисельність штатних науково-педагогічних працівників	48	48	0
- з вченими ступенями та науковими званнями	83%	92%	+9%
- докторів наук	9	10	+1
- кандидатів наук	31	34	+3
Навчально-допоміжний персонал навчальної частини	6	6	0
Навчально-допоміжний персонал кафедр	8	8	0

Серед науково-педагогічних працівників 92% мають наукові ступені та вчені звання.

У цій таблиці проаналізовано професорсько-викладацький склад інституту права по показникам за віком

Науково-Науково-педагогічні працівники

Науково-педагогічні працівники	2017/18		2018/19	
	кількість	%	кількість	%
УСЬОГО	48	100	48	100
У тому числі:				
Докторів наук, професорів	9	19	10	21
Кандидатів наук, доцентів	31	66	34	71
Усього науково-педагогічних працівників із науковим ступенем та вченими званнями	40	83	44	92
Середній вік				
До 30 років	7	15	5	10
30-39 років	21	44	23	48
40-49 років	13	27	13	27
50-59 років	4	8	4	8
Понад 60 років	3	6	3	6
Пенсійного віку, чол.	3	6	3	6
Пенсійного віку, жін.	-		-	
Усього науково-педагогічних працівників пенсійного віку	3	6	3	6

Як бачимо, що кількість працівників віком до 50 років становить 86%. Це молодий потужний колектив, який в змозі реалізовувати перспективні плани інституту.

Серед завідувачів кафедр: три з чотирьох кафедр очолюють доктора наук, середній вік – 48 років.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників є важливою складовою системи управління якістю. Всі викладачі інституту пройшли планове підвищення кваліфікації.

Захищені та отримані дипломи по 1 докторській та 3-ем кандидатським дисертаціям,

ще 1 захист відбувся у грудні 2018 року.

44% науково-педагогічних працівників інституту права мають дійсні сертифікати володіння іноземною мовою рівня B2.

Також приємно відзначити, що за результатами оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін, викладачі інституту отримали нагороди в конкурсі «Кращий викладач очима студентів».

Позанавчальна діяльність

Значну роль у формуванні світоглядної позиції та ціннісних орієнтацій молоді, передачі їй надбань попередніх поколінь, збереженні і збагаченні культури народу відіграла позааудиторна виховна робота. Вона спрямована на залучення молоді до багатств національної та світової культури і загальнолюдських цінностей.

Неодноразово за звітний період випускники нашого інституту, які працюють в Головному територіальному управлінні юстиції у Сумській області, проводили різноманітні заходи для студентів ННП з метою популяризації юридичної професії та які були спрямовані на залучення їх до правовиховної роботи.

Студенти ННП спільно з юридичною клінікою СумДУ та Лігою студентів Асоціації правників України у звітному році стали організаторами II Всеукраїнської школи адвокатської діяльності та Першої правничої школи менеджменту та управління.

Фізичне виховання та розвиток спорту

Система організації навчального процесу з фізичного виховання дає змогу кожному студенту університету реалізувати свої потреби у сфері фізичної культури та спорту впродовж усього терміну навчання.

Високі успіхи у спорті досягли наступні студенти-юристи:

Ядов Богдан	Майстер спорту міжнародного класу	Срібний призер юнацьких Олімпійських ігор, Чемпіон України, Член збірної команди з дзюдо
Аллахвердієв Расул	Майстер спорту	Чемпіон України з пауерліфтингу
Маслюк Дарина	Кандидат у майстри спорту	Чемпіонка України з естафетного бігу

Протягом 2018 року викладачі та студенти приймали активну участь в «Спартакіаді Здоров'я», Кубку директора з футболу та інших змаганнях серед факультетів та інститутів СумДУ.